

DO-19080002040304 Seat No. _____

M. Com. (Sem. IV) (CBCS) (W.E.F. 2019)

Examination

March - 2022

(Human Resources - Group - 4)

(Management of Industrial Relations-II)

(New Course)

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70

સૂચના : બધા જ પ્રશ્નોના જવાબ આપવાના છે.

1 ઔદ્યોગિક સંબંધોનો અર્થ, લાક્ષણિકતાઓ અને અસર કરતાં પરિબલોની ચર્ચા કરો. 20

અથવા

1 ઔદ્યોગિક સંબંધો એટલે શું ? તેના વિવિધ પરિમાણોની ચર્ચા કરો. 20

2 બોમ્બે ઔદ્યોગિક સંબંધ અધિનિયમ મુજબ સંઘના પ્રકારોની ચર્ચા કરો. 20

અથવા

2 મજૂર હડતાલનો અર્થ આપો અને તેના પ્રકારો જણાવો. 20

3 સામાજિક સુરક્ષા એટલે શું ? સામાજિક સુરક્ષાને અસર કરતા પરિબલો સમજાવો. 15

અથવા

3 માનવ સંસાધન કલ્યાણ એટલે શું ? કર્મચારી કલ્યાણ પ્રવૃત્તિનું કાર્યક્ષેત્ર ચર્ચો. 15

4 કારખાના અધિનિયમ, ૧૯૪૮ મુજબ આરોગ્ય અને સુરક્ષાની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. 15

અથવા

4 કારખાના અધિનિયમ, ૧૯૪૮ મુજબ જાહેર રજાઓ, મળવાપાત્ર રજાઓ અને વધારાનો કાર્યભારની જોગવાઈઓની ચર્ચા કરો. 15

ENGLISH VERSION

Instruction : Answer of all questions.

1 Discuss the meaning, characteristics and factors affecting Industrial relations. **20**

OR

1 What do you mean by Industrial relations ? Discuss its various dimensions. **20**

2 Discuss types of unions as per Bombay Industrial Relation Act. **20**

OR

2 Give meaning and types of labour strikes. **20**

3 What is social security ? Explain factors affecting social security. **15**

OR

3 What do you mean by human resource welfare ? Discuss the scope of employee welfare. **15**

4 Discuss the provisions of Factories Act, 1948 regarding health and safety. **15**

OR

4 Discuss the provisions of Factories Act, 1948 regarding public holidays, leave and overtime. **15**